

Voința Poporului

ORGAN AL „LIGEI APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE”

ABONAMENTUL
Pe un an 460 lei
Pe jumătate an 80 lei
Pe trei luni 40 lei
REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
ARAD

STRADA EMINESCU 17
(Etajul II)

Anul IV. — Nr. 23—24

APARE SĂPTĂMÂNAL SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

Arad, Duminică 18 Iulie 1926

Atentatul dela Telenesti.

Comunicarea dlui prof. A. C. Cuza cu privire la cazul inv. Budruga și răspunsul dlui Ministru de interne.

D. A. C. Cuza: Domnilor deputați, Liga Apărării Naționale Creștine a candidat și la Orhei, ea a dobândit la Orhei 4700 voturi.

Domnilor, eu nu a-și fi venit la această tribună să spun ceea ce se repetă continuu asupra alegerilor în general. Iată însă motivul pentru care am venit:

Cu prilejul alegerilor, a fost aproape ucis de jidani un învățător la Telenesti. Este un caz extraordinar, o barbarie nemaipomenită ca o întreagă populație răsvrătită în contra statului să se arunce asupra unui funcționar, care nu avea nici o vină, care își făcea datoria. Este ceva ne mai închipuit, de o lașitate mizerabilă, modul în care populația jidănească dela Telenesti s'a aruncat asupra învățătorului Budruga, care a fost dus la spital, bătut și plin de sânge și este ceva tot atât de extraordinar, ca dv. care pretindeți că sunteți reprezentanții democrației, să nu pomeniți măcar un cuvânt despre schingiuirea de către jidani a acestui învățător.

Di Virgil Madgearu: Cer cuvântul, domnule președinte.

Di A. C. Cuza: Domnilor, ieri m'am prezentat dlui președinte și i-am spus: domnule președinte, comunicările sunt interzise de regulament înainte de constituirea definitivă a Camerii. Dați-mi voie ca cel puțin să vă prezint o petiție, o plângere în care să expun cazul învățătorului Budruga dela Telenesti, iar dv. s'o comunicați Adunării. D. președinte mi-a răspuns: dacă o fac pentru d-ta, trebuie să o fac pentru oricine și atunci ieșim din cadrul regulamentului și prelungim desbaterile.

Prin urmare, nu am putut să protestez în contra crimei jidanilor dela Telenesti. Deaceia pentru că este vorba acum de alegerile din acest județ — și regret că părințele Guciujna nu și-a amintit ca bun creștin, tocmai astăzi în zi de Duminică, despre cazul acesta.

Pentru că acest caz merită o deosebită atenție, pentru că el constituie și un act de răsvrătire și o încercare de ucidere a unui creștin în mod mișelesc, am venit la această tribună să protestez în contra acestui fapt criminal. Voesc să atrag atenția Onoratei Camere ca și țara să știe că pe când dv. vă ocupați de toate nimiciurile și de toate incidentele fără absolut nici un folos, pe când dv. îndeosebi democrații țărăniști țipați că d. Halipa a fost împiedecat să-și pună candidatura, și ați transformat pe d. Halipa în martir, din incidentul că punându-se în con-

flict cu un d. locotenent, ar fi fost lovit de acesta, creștinii sunt uciși de jidani în Basarabia și dv. nu ziceți nimic.

D. Virgil Madgearu: D-ta agiți zadarnic toată lumea pe chestia jidănească în Țara Românească.

D. A. C. Cuza: Este vorba de cazul cunoscut al conflictului dela Telenesti.

Dv. credeți că dacă un învățător este ucis de jidani cum este cazul învățătorului Bodruga în județul Orhei, noi trebuie să tăcem? Aceasta nu se poate.

Pentru că n'am avut altă cale de a protesta; comunicările fiind oprite, de aceia, am venit la această tribună ca să protestez în contra crimei petrecute, și să protestez că n'ați avut un cuvânt măcar de indignare contra acestei crime, și rog pe d. Ministru de interne să binevoiască a da ordinele cele mai severe autorităților locale, ca să se cerceteze cazul dela Telenesti.

Domnule Ministru, cazul dela Telenesti nu este un caz individual, cazul dela Telenesti interesează ordinea publică, interesează ideea națională, interesează autoritatea statului român în Basarabia (aplauze prelungite pe băncile L. A. N. C. și pe băncile majorității).

De aceia d-le Ministru, eu am credință că dv. veți lua toate măsurile pentru ca să restabiliți ordinea morală și națională, profund turburate prin tentativa de asasinat săvârșită de jidani dela Telenesti asupra învățătorului Bodruga (aplauze).

Răspunsul dlui Ministru de interne

D. Ministru de Interne: Domnilor două cuvinte am de răspuns d-lui Cuza.

Cu același spirit de obiectivitate cu care am înregistrat plângerea preotului despre care s'a vorbit că ar fi fost maltratat, cu același spirit de obiectivitate declar că vom face cercetare și în cazul pe care l'a arătat d. Cuza.

Desigur că noi ne dăm perfect seamă de rolul cultural și național pe care-l îndeplinește un învățător, un luminător al satelor noastre, dacă cele pe care le relați dv. astfel s'au petrecut, vă asigur că făcând toate cercetările, vom lua toate sancțiunile, luând pe vinovați de guler și ducându-i la pușcărie. (Aplauze prelungite pe băncile L. A. N. C. și pe băncile majorității).

Din cuvântările deputaților Ligii în Parlament

— Vorbirile d-lor I. Zelea Codreanu și dr. Valer Pop. —
Di I. Zelea Codreanu provocat la duel. —

Deputații noștri au luat cuvântul în toate chestiunile mai importante. Cuvântările lor au fost ascultate cu multă atenție și au fost discutate cu cel mai mare interes.

D. Ioan Zelea Codreanu a declarat, că LANC. nu se pune în slujba niciunui partid politic, dar *va sprijini acele partide, cari vor face bine în această țară* iar dl dr. Valer Pop a cerut întronarea dietaturii în țara noastră, după cum a făcut Mussolini în Italia.

Fiindcă toți oamenii de bine sunt de această părere, majoritatea deputaților au aplaudat pe oratorii noștri iar gazetele scriu că Parlamentul actual este un *Parlament cuzist*.

În numărul trecut am publicat vorbirea dlui A. C. Cuza, acum dăm în rezumat vorbirile dlor Z. Codreanu și dr. V. Pop.

Sedința din 6 Iulie:

Vorbirea dlui Ioan Zelea Codreanu

D. Ion Zelea Codreanu, continuând discuția la alegerile din Putna, arată abuzurile săvârșite de prefectul Chițulescu, un tip vrednic de pana lui Caragiale. A interzis apariția gazetei locale pe care o redactează Liga, motivând această măsură într'un chip cum nu se poate mai distractiv.

Vorbind tot despre celebrul prefect Chițulescu dela Putna, un personaj ridicol în acel județ, care ține cuvântări ilariante la... înmormântări; acest prefect a dat ordin să se bareze șoselele și să se interzică circulația opozanților; *a tras gloante asupra automobilului în care erau C. Zelea Codreanu și prietenii săi*.

Dacă Corneliu Codreanu ar fi fost asasinat, s'ar fi ridicat 15.000 să-l răzbune.

Prefectul a expulzat pe Corneliu Codreanu din județ. Ofițerii, de jandarmi dădeau bilete cu învoire de a sta câte... 2 minute în fiecare comună!

Se produce tumult, atunci când câțiva majoritari spun: *Povești!*

D. I. Z. Codreanu apostrofază vehement majoritatea și strigă: *Sunteți îndrăzneți și lipsiți de răspundere...*

Liga apărării creștine nu face jocul niciunui partid; va sprijini însă, partidele care vor face bine în această țară. (Apl.)

Suntem adversarii partidului țărănesc, fiindcă noi suntem extrema dreaptă și partidul țărănesc, formează extrema stângă.

Oratorul povestește o scenă comică, prinsă la telefon petrecută între ministrul de interne și prefectul de Putna.

Termină cu vorbele: *Validați și Putna ca astfel să validați robia copiilor d-v.*

D. I. Z. Codreanu provocat la duel

În urma acuzațiilor pe care d. Ion Zelea Codreanu le-a adus în ședința Camerei, prefectului de Putna, Chițulescu, acesta din urmă a provocat la duel pe deputatul Ligii Creștine.

Tot în ședința dela 6 Iunie a vorbit și **Dl. A. C. Cuza** explicând pentru ce guvernul liberal a instituit

starea de asediu zicând că bine a făcut... A fost o stare periculoasă de efervescență, provocată de indignarea populației exploatată de jidani în timpul ocupației nemțești. Oratorul explică și spargerea geamurilor în diferite părți ale țării.

Am fost întrebat dacă aprob spargerea geamurilor și am răspuns că *nu desaprobat și trebuie să fie un motiv ca se sparg geamurile la jidani*.

Starea de nemulțumire e provocată de acei cari se pun alături de jidani și agravează problema culturii românești.

Ședința din 7 Iulie

vorbirea dlui dr. Valer Pop:

Oratorul descrie cum candidații cuziști Cătuneanu și Amos Frâncu la Turda, au suferit cumplit din cauza prefectului Grita. Deci cu trenul n'au putut merge dela Turda la Abrud, fiindcă au fost percheziționați și arestați. Se citește un manifest guvernamental afișat în tot județul Turda, prin care alegătorii erau îndemnați să voteze pe colonelul Al. Eliade fost în Regimentul de escortă Regală, trimis de generalul Averescu și de Casa Regală!

Abuzurile săvârșite de guvern în alegeri înăută armonia ce trebuie să existe între diferitele partide în Parlament.

Ați călcat evanghelia sublimă a naționalismului; pactul cu Maghiarii și Evreii a fost o palmă pe obrazul țării.

Ați creiat naționalități privilegiate în țară, în vreme ce noi cerem dreptate pentru nația română, lăsată pradă pradă nedreptății 1000 de ani.

Oratorul arată că d. Averescu a cerut evreilor să se înscrie în partidul poporului, spre a candida. Citește din revista Welikampf, articolele scrise de d. Streitman senator care a spus că *„poporul român e o bandă de hoți, roasă de sifilis și beție”*. Iată cine reprezintă pe țărani români din Bucovina: H. Streitman, senator averescan. În Transilvania a învins ideea națională ultragiată de d-v.

Oratorul face procesul guvernărilor din trecut și de astăzi care n'au activat pentru ridicarea economică și națională a țării.

E nevoie de o dictatură...

Oratorul arată că trebuie un dictator. Toate neamurile latine au avut stăpâniri dictatoriale, o probă evidentă: Italia lui Mussolini. Va răsar și din sânul poporului o mână de fier, un dictator care va da dreptate poporului românesc.

Majoritatea precum și opoziția cuzistă a aplaudat ostentativ cuvintele oratorului, care cere întronarea dictaturii în România.

— Toți domnii cari au primit dela mine liste de subscriere pentru acțiuni la banca „Apărarea Națională”, sunt rugați și pe această cale, să-mi retrimită de urgență listele subscrise ori nesubscrise. Paralele incasate deasemenea să-mi se trimită mie, ori mai bine direct la Banca Franco Română, București în contul Băncii „Apărarea Națională”. — **Dr. BENEĂ**, Arad str. V. Babeș 6.

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 3 LEI

Constatări îngrozitoare.

Di prof. Hațieganu dela universitatea din Cluj, a făcut o anchetă într-o Școală medie de fete și a constatat că din 291 eleve, 154 sunt atinse de tuberculoză (de oftică), ba folosind la examinare metoda unui savant prof. de univ. la clinica de copii din Viena, a aflat că din o sută sunt bolnave 93. Mai departe o statistică făcută asupra alor 364 stud. și studente de univ. din Cluj, a arătat că 217 sunt tuberculoși. Iată în adevăr niște lucruri grozav de dureroase, la auzul cărora trebuie să se cutremure toate sufletele, cari se interesează cât de puțin de viitorul acestui neam. Și constatările de mai sus sunt cu atât mai înspăimântătoare, cu cât se știe că cele mai multe fete erau fete de țaran, deci fiice a păturei, despre care se crede că este cea mai robustă, cea mai viguroasă și sănătoasă iar studenții sunt viitorii conducători ai neamului, a destinului acestui sărman popor.

In legătură cu cele de mai sus trebuie să o spunem cu o îngrijorare cel puțin așa de mare că din examinările făcute până acum la sate, s'a constatat, că dintre 100 țărani sunt bolnavi de „sifilis” (freant), ori cum îi mai zice, câte 15—20 de bărbați și femei deopotrivă.

Si urmarea acestei, celei mai periculoase boli de sânge, va fi că în scurt timp nu vom mai avea nașteri, fără cel mult avorturi, sau ici-colo câte un nou născut incapabil de viață, ori surd, orb, schilod, numai poezie de om, iar cei cari rămân în viață, vor avea o viață scurtă plină de totfel de alte boale, suferințe și dureri, în urma cărora își vor pune capăt vieții lor mizerabile, ori înnebunind vor ajunge să nu mai încapă în institutele de nebuni.

Si în fine pe lângă cele două teribile plăgi sociale mai există o a treia, poate cea mai periculoasă, poate chiar izvorul celor de mai sus, care este alcoolismul, beția mama tuturor relelor, de care suferă atâți nenorociți în țara noastră, bărbați, femei, tineri, bătrâni, muncitori, țărani, meseriași și intelectuali fără deosebire. În 1925 s'a beut în toată țara alcool de peste cincisprezece miliarde lei și s'a fumat de 4 miliarde, va să zică s'a folosit pentru otrăvirea trupului și a sufletului, mai mult decât jumătate din întregul buget al țării; pentru sănătate s'a cheltuit numai 1 miliard, iar pentru școală numai 2 miliarde.

Incepând cu numărul viitor ne vom ocupa mai pe larg cu fiecare dintre aceste îngrozitoare boli, contra cărora Liga Apărării Naționale Creștine, care are dragoste sinceră față de biserică, neam și țară, și-a înscris în programul său luptă cu orice preț și cu orice mijloace.

O. B.

CROITORIA PT. DAME
ELENA NEGUȘ ȘICLOVAN

A R A D

Strada Turnului (fostă Lovarda) Nr. 3
(vis-a-vis cu Căzarma pompierilor)

Problema apei în Arad.

Metode vechi, metode noi.

Rezultatul cercetărilor comisiei din 13 i. c.

Provederea orașului nostru cu apă potabilă a trecut în ultimul timp prin diferite crize.

În nex cu rezolvirea acestei probleme, primăria a instituit o comisie compusă din 13 i. c. a ingineri experți, cari în 13 i. c. a excurs la Uzinele comunale, precum și în diferite puncte ale orașului, în scopul de a face cercetări la fața locului și a se pronunța în chestiune.

Comisia a fost compusă din d-nii medici: dr. Spiru inspector sanitar general, dr. Cucu și dr. Memete; inginerii Murășan, Trimbișioni; chimiștii dr. Meszlényi, dr. Bartha și consilierul Voșinar, — însoțiți de dl. Camil Kaufmann, dir. Uz. Com. și reprezentanții presei din localitate.

Apeductul din Arad în începuturile lui

a fost construit de o societate engleză la anul 1893, cu o capacitate de 1000 cubi la zi. Apa extrasă cu pompele Mamuth dela o adâncime de 90 m. se depunea într'un rezervoar pentru degajarea manganului, de unde se trecea prin filtre cu nisip și apoi se vărsa în conducte. Apa era bună, însă consumul crescând enorm, debitul ajunsese insuficient.

Trecerea Uzinelor în proprietatea și conducerea orașului

s'a întâmplat în cursul războiului.

Pentru a spori debitul și pentru a micșora costul producției prin simplificarea extragerii, — s'a renunțat la acest sistem.

Consiliul superior sanitar din București, pe baza cercetărilor și raportului prof. Aurel Babeș în senzul căruia apa din tântănele uzinelor, conține atât de puțin mangan, încât nu este vătămătoare sănătății, — a admis cererea primăriei, ca apa să fie trecută din tântăni deadreptul în conducte. Astfel Mamuthurile au fost înlocuite cu pompe aspiratoare pro-

pulzie și filtrele au fost scoase. Apa nu se mai trece în rezervoare pentru degajarea manganului. Era un metod foarte simplu, puțin costisitor și cu un debit abundent, numai că apa începuse a înprumuta o culoare negricioasă. Aceasta nu atât din cauza manganului actual, cât mai mult din cauza stratului vechiu de mangan aerumulat în interiorul conductelor de zeci de ani. S'a purces la spălarea conductelor cu mult succes, însă acum alt inconvenient Spălându-se manganul, apa ajungea în contact cu rugina conductelor, care îi înprumută mirosul și gustul de rugină, — cu toate în claritate câștigase mult.

Cum se extrage acum apa.

S'au pus din nou în funcțiune cele 5 filtre vechi, formându-se încă 3 noi, care așteaptă să fie montate în curând. Pentru neutralizarea bioxidului de carbon, se introduce soluție de var în apă, încă înainte de a fi ajuns în conducte. În felul acesta se va forma un strat de var și pe pereții interiori ai conductelor, ferind apa de contact direct cu rugina.

Constatările, probe de apă

S-a examinat apa înainte de a intra în filtru: este destul de clară, are însă o neînsemnată nuanță alburie și puțin gust de fier.

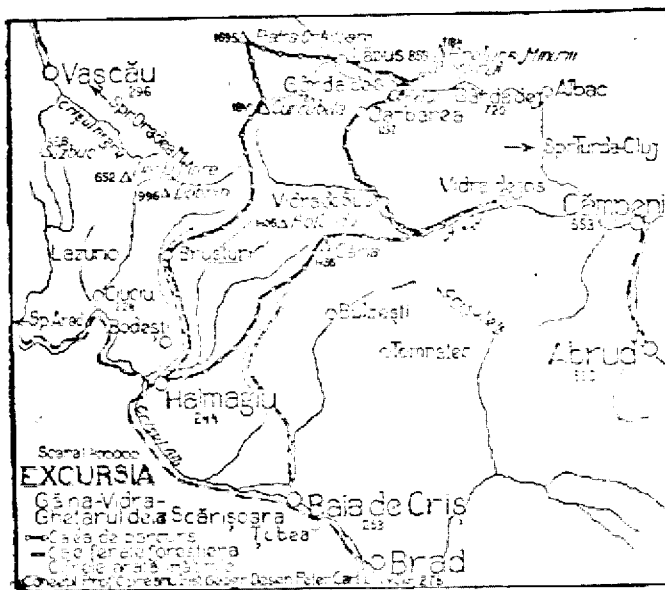
După filtru, în momentul ce intră în conducte, apa este ireproșabilă din toate punctele de vedere.

Comisiunea a extras probe de apă, atât dela Căminul de ucenici din Calea Victoriei, Spitalul județan și din fântâna publică din str. Numa Pompiliu. Mostrele vor fi depuse spre examinare în laboratoarele chimice și bacteriologice. Pentru examinarea bacteriologică se trimite mostră atât laboratorului medical al drului Aurel Mager din Arad, cât și celui de pe lângă universitatea din București.

Tradiționalul „târg de fete”

de pe Muntele Găina, se va ținea Duminică în 18 Iulie.

Din acest prilej Asociațiunea de Turism din Arad, aranjează o excursiune în Munții Apuseni, cu plecarea din Hălmagiu. Informațiuni la sosirea în Hălmagiu da profesorul Traian Mager vpreș. Asociațiunii, care este totodată și directorul acestei excursiuni.

SE ZICE:

Că Venerabilul Consistor din Arad ar fi luat în fine măsuri, ca di preot Vătan din Ghioroc sau să-și îndeplinească chemarea de preot în mod cuviincios, sau să predeie locul altui coleg, demn de a se numi părinte sufletesc al credincioșilor săi și de a fi un conducător al poporenilor în fruntea cărora stă.

De-acum întreaga răspundere cade în sarcina Ven. Consistor, căruia nu-i e permis să mai dea ansă la întâmplări de felul celui din seara de 27 Iunie, când susnumitul domn preot a căzut jos — mort de beat — în mijlocul pieței Ghioroc spre rușinea lui și batjocura noastră a tuturor dreptcredincioșilor, cari stimam, iubim și adorăm sf. noastră biserică. Se făcea haz pe contul celui „beat” și numai credinciosul Petru Toda, a pus capăt comediei-circusului, ridicând, luând în brațe și ducând acasă pe dl părinte.

N. R. Noi, cari avem o deosebită stimă față de on. familie și toate rudele atât de simpatice și de mare valoare a dlui părinte, nu publicăm bucurios știri de felul de mai sus, însă și noi suntem de părere că tuși aceia cari nu sunt demni de postul cel ocupă, să plece și să fie înlocuiți cu alții corespunzători în toată privința. Vrem o îndreptare a morăvurilor prin o purificare pe toată linia și în primul rând pe terenul bisericesc, unde avem dealtfel atât de mulți conducători conștiințioși. Auzi Stinția Ta die părinte Bragia!

Că alesul jidanilor în Senat, jupânul „rumun” Niemerover, nici nu este cetățean român, căci s'a strecurat în cetățenia română făcând o „declarație falsă.” O Jehova, Jehova îndură-te și... scapă-l!... ori scarmăna-l!

Că Constantin Savu, care a fost arestat în urma furtului de peste 90000 lei în calitate de administrator al spitalului din Jombolea, s'ar fi apărât zicând că a cheltuit paralele cu propagandă. În legătură cu aceasta trebuie să o spunem, că el nu mai făcea parte de ani de zile din organizația noastră.

Uite! în fine și-a găsit postul unde-i asigurata întreținerea și cuartirul: închisoarea dealtfel binemeritată.

Că dl notar Gheorghe Cămpăan din Pâncota, a intrat în biserică cu cănele în ziua de 10 Maiu, batjocorind astfel stințenia bisericii și a serbării înfăptuirii României-Mari.

Că mulți ofițeri și oameni de trupă și-au oferit obolul lor, costul hranei de pe o zi pentru îmbunătățirea valutei — leului. Iată un gest, o dovadă de dragoste adevărată de țară. Scumpa noastră armată, care dacă este nevoe, își varsă sângele, iar în timp de pace își jertfește obolul ei pentru patrie, poate servește de model tuturor și în special celor îmbogățiți de pe-o zi pe alta prin fraude, mișelii și specule murdare.

Că în București a fost prinsă o bandă de femei hoate. Auziți, bandă de femei hoate! care a săvârșit o mulțime de furturi. Și ce credeți cine sunt jupunesele? Iată numele lor: Leia Schwartzman, Tivie Goldenstein, Surchi Nudelmann, Taube Nudelmann și Feige Fleischman zisă Surchi. După nume se vede, sunt toate jidoavce, toate de ale lui Mozeș, ele jidoavcele rușinea femeilor, venite în capitală tocmai dela Chișinău, din Basarabia, să propage morala, munca cinstită, cultura etc. și nici pe departe necinstea, demoralizarea, tâlhăria, dar ce să faci dacă au pus mâna pe ele! Rog mai citiți odată numele deosebite al acestor sloime, că sună tare frumoase: Leia, Tivie, Surchi, Taube și Feiga zisă și Surchi, se vede că aceasta ultimă (în toată privința) este nemeșă, nobilă de aceea are 2 nume, n'ar mai fi pomană de porodița lor!

— Rugăm plătiți abonamentul, răscumpărând imprimaturile trimise cu rambursă, care reprezintă suma cu care ne datorați pentru ziar.

Administrația ziarului.

O societate secretă ungurească.

— *Di Barabás Béla ar putea să ne servească informații.* —

Sub regimul maghiar a existat în Arad o societate politică maghiară cu numirea de „Kossuth asztaltársaság”. Președinte al acestei societăți era Bela Barabás, iar secretar al societății a fost jidovul Schwartz Zsigmond.

Membrii societății „Kossuth asztaltársaság” se întruneau în birtul Magyar Király, unde actualmente se află restaurantul Lovasberényi, în drum spre Aradul nou. Aci Schwarz Zsigmond făcea darea de seamă despre activitatea desfășurată în cursul săptămânii: câți membrii noi a achiziționat, ce sume de bani a încasat sub titlu de cotizații, contribuiri benevole etc. Se țineau discursuri politice, apoi o întorceau pe cântece și beuturi până ce se turmentau de alcool.

Béla Barabás trăiește și este ales chiar de senator pentru Arad, ca făcând parte din partidul maghiar.

Schwartz Zsigmond a decedat după preluarea imperiului, rămânând întreaga arhivă și avere în prăvălia de covoare persane a acestuia din str. Brătianu. Prăvălia există și acum sub firma Sigismund Schwartz și este condusă de o jidovoaică din Kecskemet, care era îngrijitoarea lui Schwartz. Mai nou, jidovoica a adus și o rudă a ei din Seghedin (Ungaria) ca neamul lui Israel să fie în România ca număr cu unul mai mult. Cum, cum nu, această venitură a căpătat și ea drept de sedere la noi în țară, s'a măritat aici și acum au grija să producă crize de locuințe, în dauna elementului românesc. Ar fi de dorit însă, ca să se ia sub revizuire pașapoartele și actele cu care a venit sub pretext de „cauze familiare” și dacă cauzele familiare și le-a isprăvit, ele neputând dura ani de zile, ci cel mult câteva săptămâni, atunci să plece de unde a venit și să nu scumpească aici viața. Pânea trebuie s-o dăm copiilor orfani români, n'avem pe seama jidanilor venetici!

Atitudinea antiromânească și dușmănoasă a lui Béla Barabás atât din cursul războiului, când suprimase ziarul „Românul” și „Poporul Român” — cât și din vorbirile ținute în recente turneuri de propagandă pentru alegeri — de a căror ton agresiv s'au uimit și ungurii — este binecunoscută tuturor românilor.

Se naște deci întrebarea: dacă nu cumva societatea „Kossuth asztaltársaság” al cărei președinte de onoare era Bela Barabás își continuă și azi în mod clandestin activitatea? La această presupunere dă de bănuț faptul, că în restaurante, sau prin birturi, poți vedea la câte-o masă mare cam aceleași figuri (meseriași, industriași, funcționari și avocați unguri și jidani), pe care le puteai vedea înainte, în numita societate. Răspuns la această întrebare vom putea avea numai atunci, când vom ști când și cum s'a desființat societatea, unde se păstrează registrele ei cu membrii și ce s'a făcut cu banii încuși din cotizații?

Este de notat, că jidanca din Kecskemet a lui Schwartz era mereu cercetată de rudele ei din Iadepesta și este posibil ca aceste rude ale ei să fi trecut toate actele societății în mod clandestin în Ungaria, și ea să-și continue acolo lucrările, până la „eliberarea teritoriilor ocupate vremelnice de valachi” cum au aerul să clevească tigrii lui Horthy.

Siguranța generală a Statului va putea în orice caz să facă lumină în această chestiune, care privește de aproape pe mâncătorul și batjocuritorul de Români, Bela Barabás.

Marele magazin de pielării

VICTOR BOȘNIAC

Arad, Piața Catedralei Nr. 16

Furnizează cele mai solide și ieftine mărfuri din această branșă.

RAVAȘ E.

De pe Valea Jiului

Rugăm autoritățile competente să nu uite că jidanul-„rumun” Vagman Lipi din Lupeni a fost prins că vindea beutură în ascuns în ziua de alegeri la cameră.

Socialiștii comuniști sunt foarte supărați pe noi că din cauza L. A. N. C. — zic ei — n'a ajuns nici un candidat de al lor în parlament. Da! da! să fie siguri acești dușmani ai țării și neamului nostru că vom zdrobi fără cruțare pe toți internaționaliștii, fie ei comuniști-jidani, socialiști ori membrii a Ligei „Drepturile omului” Luați aminte frate Gârbovan Simion și tovarășii — „elvtárs”. Tot aceeaș soarte îi va ajunge și pe „elvtársii” Farkas Gábor din Uricani, pe cumnatul lui drăguț, Berkovits și pe Roth Vilmos din Lupeni, știu jupânii pentruce!

Dlui subcomisar G. Butuza din Lupenii îi poate fi rușine că nu s'a ținut de vorbă fiindcă odată zicea că mai bine se înpușcă — pagubă nu ar fi deloc — dacă s'ar ținea de vorbă și acum — decât ca să vie la putere guvernul Averescu. Aviz autorităților lui superioare, cari ar trebui să-l trimită cu primul transport de jidani în Uganda, deoarece el și așa s'iară în gura mare că noi — țara românească — nu putem trăi fără jidani, fire-ar al... să fie cu jidani cu tot!

Din Orșova.

Obrăznicii jidovești. Obrăznicia jidovească ungurească nu mai are margini. Suntem batjocoriți, sfidați, insultați, bătuți... Nici un protest, nici o reacțiune, par'că ne-am învățat ca și calul cu bătaia. Până când vom mai rabda toate acestea?

Zilele trecute au venit să viziteze Orșova, Cohorta de cercetași din Timișoara, compusă absolut numai din jidani. Școlile din localitate, le-au dat tot sprijinul necesar, găzduindu-i chiar în localul școlii. Acești venetici însă în loc de a avea o purtare demnă cercetășească, au căutat ca în tot timpul să aibă o atitudine provocatoare la adresa noastră a Românilor, atât în școală cât și pe străzi, au cântat imnul național jidovesc și alte cântece judeomaghiare. Nici comanda nu o dădeau în românește... și toți purtau insigne „Cercetașii României”. Ce ironie. Nu s'a găsit nimeni să reacționeze în contra acestei cete de haimanale, opoșite pe pământul românesc și care, lucru dureros, fac parte dintr-o societate de elită a tinerimii românești. Comandamentul mării legiuni are datoria să ancheteze acest caz și să pedepsească pe vinovați.

Un alt caz. La școala civilă din localitate, s'a dat elevilor din cl. II. să facă o compoziție despre Țara Românească, fiecare după puterile lui. Toți elevii au făcut-o, afară de elevul Korach — jidan — care a avut îndrăzneala să spue în fața dlui profesor de română I. Feneșanu și a clasei întregi că România nu-i țara lui și chiar legea lui îl oprește de a face un asemenea lucru.

Auziți obrăznicie la un copil de 12 ani! Aceasta ne arată felul cum sunt ei crescuți și sentimentele pe care le nutresc față de Țara Românească. De nici sunt crescuți așa fel, ca odată ajunși mari, să devină cetățeni buni a la Max Goldstein. Pentru ei Țara Românească nu-i decât o colonie, de unde storc toate bogățiile și le trimit în ade-vărata(?) lor patrie, în Palestina.

Faptul a fost adus la cunoștința direcțiunii, care însă nu a luat nici o măsură pentru a pune odată capăt unei asemenea triste stări de lucruri.

Un al treilea caz, pe care îl aduc la cunoștința Dir. gen. a poștelor, e următorul:

La oficiul poștal din gară se vorbește ungurește chiar și de către d. dir.

Szabó și de către subalternii săi, nu mai vorbim de jidovii și ungurii cari vin cu afaceri. Ordinele severe cari interzic altă vorbă decât cea românească în interiorul oficiilor poștale, dnul Szabó le sfidează. De ce și până când?

Alexandru Moldoveanu.

NB Noi îi spunem fratelui Moldoveanu, că toate obrăznicile jidanilor și ale streinilor din timpul ultim, sunt urmările pacturilor rușinoase făcute de guvern ori „fripturiști” pentru alegeri cu minoritățile, Auzim că se mișcă și țiganii.

Orașul Arad se maghiarizează!

Pe stradă abia mai auzi vorbă românească. În localuri publice și prăvălii întreg personalul vorbește ungurește ori jidovește. Anunțurile din vitrine-galantare sunt scrise ungurește. Prin birouri și funcționarii români — onoare excepțiunilor — vorbesc ungurește. Numele străzilor se scrie iar ungurește; birjarii nu știu unde să te ducă dacă nu le spui numele străzilor ungurește, muzica cântă aproape numai ungurește. Sărbătorile românești nu se respectează, bisericile românești sunt totdeauna goale, afară de zilele de Paști și Crăciun, profesorii se supără pe elevi că fac politică națională(?) — sunt cuziști; Românilor le place societatea streinilor, a jidanilor etc.

Cine este responsabil pentru toate acestea? și cine va fi acela care să pedepsească pe cei păcătoși?!

Noui organizații L. A. N. C.

Cermelu (J. Arad)

Președinte: Chiș Petru; vpreș.: Vlad Ioan și Antone Avram, măcelar. Secretar: Teodor Șandor; casier: Velici Mihaiu; 4 membri în comitat: Teodor Șandor, Nicolae Vesa, Avram Simeon și Mihaiu Căle.

Batuța (J. Arad)

Președinte: Andrica Ioan; vpreș.: Rechițan Vasile și Popa Milente. Secretar: Joia Solomon; casier: Rechițan Ioan; 4 membri în comitet: Crișan Ananie, Izbășa Terente, Leric Adrian și Gancian Alexa. Localul organizației va fi la Vasile Rechițan, Nr. 77.

Seleuș, jud. Arad.

Președinte: Deliman Ioan; vpreș.: Ioan Șandru, Ioan Păcut și Isai Faur, secretar: Jula Ioan, casier: Moțocan Teodor, membrii în comitet: Todor Păcut, Lasc Todor, Faur George și Semlacan Ioan. Localul organizației va fi la Moțocan Todor No. casei 137.

Dela Biroul LANC.

Regional și Județean Arad.

Obrăznicia unui elev de liceu. Aflăm că autorul articolului „Drum Nou” din „Cuv. Ardealului” nr. 21 este mucosul mormoloc Gh. M. Floru (poate Blum!) elev de cl. V la liceul Moise Nicoară din Arad. Il recomandăm prin aceasta în atențiunea direcțiunii liceului, și a Min. de instrucție întrebând dacă se poate ca un licean să colaboreze la ziare politice, luând apararea jidanilor.

Rugăm pe cel ce ne-a descoperit această faptă, să ne comunice adresa dsale!

Romani,

Boicotați Jidanii și toate prăvăliile lor și birourile lor.

Copie din Registrul de inspectii al Casei Cercuale Arad.

9 VII. 1926. — Am inspectat azi Casa Cercuală cu toate serviciile dependente de ea. Sunt vădit mulțumit de buna ordine făcută în serviciu și de munca depusă de funcționarii serviciului, cari sunt la zi cu lucrările. Față de aceste constatări la cari adaug cuvinte de laudă directorului Casei Cercuale, nu pot decât să aduc mulțumiri personalului acestei Case, care poate fi dat ca exemplu de muncă. *George Pleșoianu* (ss) secretar gen. al Ministerului Muncii Cooperăției și Asigurărilor sociale.

Dupăcum se vede, lucrurile pe la Casa Cercuală, nu stau așa cum zic ziarele jidovești și jidovite din Arad, cari n'au de spus niciodată nimic bun, decât totdeauna vreau numai să compromită această instituție de mare folos și pe vrednicii ei conducători, cari nu cruță nici o osteneală când este vorba de bunul ei mers.

Știri de tot felul.

Nouii deputați ai Ligii. *Di A. C. Cuza fiind ales în trei locuri, optând pentru județul Caraș, la Iași a ajuns di I. Gavănescu profesor universitar, iar la Neamț di Iunie Lecca, un vechiu prieten al dlui Cuza.*

Să trăiască!

— Duminecă în 4 l. c. s'a sfințit întru arhieru la Oradea di dr Andrei Magier primind numele de *Crișanul*. La această solemnitate au luat parte Episcopii din Oradea, Cluj și Arad, o mulțime de alte fețe bisericești, precum și nenumărați credincioși mireni a tuturor bisericilor în deosebi, în special ai celei gr. or. române.

— Din toată țara vin știri îngrozitoare despre ploi torențiale, revărsări de ape, cazuri nenumărate de moarte de om prin trăsnet, înecuri. Pagubele cauzate prin ruinare de case, căi ferate, nimicirea recoltei sunt incalculabile. Recolta însă pe lângă toate acestea până acum promite să fie foarte bună.

— La vama din Curtici s'a descoperit o fraudă, un furt dintre cele mai ordinare. Vagonul nou — de salon — al regelui Bulgariei, pe care îl duceau — atașat fiind la trenul accelerat — în Bulgaria, era plumbuit dar și suspect, astfel a fost deschis și s'a aflat ca era plin de mătase și zacharin de contrabandă. Iată la ce mijloace se recurge azi, ca să se poată face tâlhăriile! Oare cine este ticălosul de hoț și cine va fi pedepsit un astfel de tâlhar? Par'că văd că tot vre-un lig și-a vârf coada și pe aici, dar de data aceasta sperăm că va rămâne fără eal O numai de li-s'ar tăia tuturor!

— **Rog plătiți abonamentul!**

— În Japonia au fost iară cutremure înfricoșătoare de pământ, mai grozave decât cele din anul trecut. În 24 Mai a erupt vulcanul Tokocki cu un urlet îngrozitor aruncând lavă, pietri și pucioasă la depărtare de peste 30 km. Locuitorii din jur, dintre cari au perit cu miile, fug desperați ca furnicele în toate părțile.

Invățații sunt de părere că întreaga Japonia se va nimici, scufundându-se în fundul mării. Sărman popor voinic, bun cinstit și muncitor! oare de ce te prăpădește Dumnezeu?!

Dr. DIONISIU BENEĂ

medic specialist în bolile venerice și de sânger

Consultează dela 8—10.

ARAD, Strada Vicențiu Babeș Nrul 6

No. 505—1926 din 17 Iunie 1926.

Primăria comunei Buteni.

Publicațiune de licitație

Comuna Buteni publică licitațiune pe ziua de 8 Septembrie 1926 ora 15, în localul primăriei Buteni pentru vinderea de veci a imobilelor (pământ arabil și fânaș) comunale, situate în hotarul comunei Buteni cu No. top. 1550, 2116 și 3085 din c. f. No. 312 precum și a imobilului cu No. top. 1271/a din c. f. No. 691.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 72—80 din legea contabilității publice prin oferte scrise și sigilate.

Caetul de sarcini se poate vedea zilnic în orele oficiale la primărie.

Primăria.

Nr. 234/1926.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică că pentru lucrările de tâmplărie ce urmează a se executa la Căminul de ucenici în Calea Victoriei, în ziua de 5 August, ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în Biroul Serviciului economic, în conformitate cu Art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic (Primăria etaj. Camera Nr. 104) în oarele de serviciu.

Arad, la 30 Iunie 1926.

Serviciul economic.

No. 9574 IL/1926.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 10 August a. c. orele 10 a. m. se va ține în localul Serviciului Financiar și economic dela Prefectura Județului Arad licitațiune publică cu oferte închise în conformitate cu art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice pentru furnizarea alor 29 buc. bluse pantaloni, veste și chipiuri necesare oamenilor de serviciu dela aceasta Prefectură.

Caetul de sarcini se poate vedea în biroul Serviciului Financiar și economic în zilele oficiale între orele 11—13 din zi.

Amatorii vor depune deodată cu înaintarea ofertei și o garanță de 10% din suma oferită.

Arad, la 21 Iunie 1926.

Prefect: Șeful serv.:
(ss) Boneu. (ss) Stanca.

Comuna Wiesenheid

No. 439—926.

Concurs.

Primăria comunei Wiesenheid, județul Arad și plasa Arad publică concurs pt. ocuparea postului de impiegat comunal. Se cere, ca reflectantul să fie deplin vărsat în agendele administrative, să poseadă limba statului și cea germană la perfecție, să aibă 6 clase medii pt. a putea fi denumit de locțiitor otifer a st. civile.

Retribuțiunea e Lei 3000 lunar, anual 6 m³ lemne de foc, luminat, și locuință.

Postul se poate ocupa imediat.

Notar:
Suciu.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Casa Cercuală a

Sociala Arad.

Publicațiune

În conformitate cu deciziunea No. 78.085—1926 a Eirecțiunei Generale a Asigurărilor Sociale se aduce la cunoștință tuturor patronilor și asiguraților, că dela data de 1 Iulie 1926 atât cotizațiile de boală, cât și ajutoarele bănești de boală, lăuzie, alăptare și înmormântare, s'au fixat după cum se specifică mai jos.

Domnii patroni sunt obligați ca de urgență să anunțe Casei Cercuale Arad, toate schimbările de clasă, pentru angajații ce au în lucru, spre a fi menținuți în clasele vechi și deci, vor suporta toate consecințele

Tablou de salariul maxim asigurat, salariul mediu și cotizațiile asigurării de boală dela 1 Iulie 1926:

Cl.	Salariul maxim asigurat		Salariul mediu asigurat		Cotizații 4% din salariul mediu zilnic asigurat	
	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
I. Fără salariu sau până la 6 lei incl.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
I. Fără salariu sau până la 6 lei incl.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
II. dela 6—10 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
III. dela 10—15 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
IV. Idem 15—20 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
V. Idem 20—30 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
VI. Idem 30—50 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
VII. Idem 50—60 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
VIII. Idem 60—70 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
IX. Idem 70—80 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.
X. Idem 80—120 lei	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.

Tablou de ajutoarele bănești de boală, lăuzie, alăptare și înmormântare dela 1 Iulie 1926:

Cl.	Ajut. bănești de boală 60% din salariul zilnic asigurat		Ajut. bănești de lăuzie 75% din salariul zil. med. asig.		Ajut. de alăptare 50% din sal. zil. med. asig.		Ajut. de înmormântare de 30 ori salariul zilnic mediu asigurat		
	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	pe zi	pe săptăm.	legal	spor.	total
I.	2.—	14.—	2.50	17.50	1.50	10.50	90.—	2000.—	2090.—
II.	5.—	35.—	6.—	42.—	4.—	28.—	240.—	2000.—	2240.—
III.	7.50	52.50	9.50	66.50	6.50	45.50	375.—	2000.—	2375.—
IV.	10.50	73.50	13.50	94.50	9.—	63.—	525.—	2000.—	2525.—
V.	15.—	105.—	19.—	133.—	12.50	87.50	750.—	2000.—	2750.—
VI.	24.—	168.—	30.—	210.—	20.—	140.—	1200.—	2000.—	3200.—
VII.	33.—	231.—	41.50	290.50	27.50	192.50	1650.—	2000.—	3650.—
VIII.	39.—	273.—	49.—	343.—	32.50	227.50	1950.—	2000.—	3950.—
IX.	45.—	316.—	56.50	395.50	37.50	262.50	2250.—	2000.—	4250.—
X.	60.—	420.—	75.00	525.—	50.—	350.—	3000.—	2000.—	5000.—

Arad, la 28 Iunie 1926.

Casa Cercuală a Asiguraților Sociale Arad.

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al dnei

Cristina-Săbău

ARAD, Strada Gojdu Nrul 17.

Confecționează:

Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste, Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. Imprimațiuni de modele pe pânză. ooo

Pentru germani — Neuheim

Pentru români—Băile Lipova!

Izvoarele ferruginoase bogate în acid-carbonic și radium sunt predestinate să vindece cu succes:

1. Boalele Cordului și a vaselor sanghine, arterioscleroză, etc.
2. Boalele de femei (ginecologice) inflamațiuni cronice la ovar și adnexă.
3. Reumatism.
4. Neurastenie și boale nervoase.
5. Boalele organelor de digestiune și a sângelui (anemii, etc.)
6. Boalele rinichilor și a căilor urinare

Hotelurile și Băile sunt deschise dela 1 Mai până la 15 Octombrie.

Cereți prospecte!

Direcțiunea Băilor Lipova (lângă Arad.)

DIRECȚIUNEA UZINELOR de GAZ
a orașului Arad.

Se află în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de calorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:

Arad, Str. Muciu Scevoia 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor

din str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc.

Judecătoria rurală Șiria.

Nr. G. 1011—1926.

Publicațiune de licitație

Pe baza decisului judecătorei rurale din Șiria Nr. de mai sus, mișcătoarele secestrate în favoarea lui Petru Buzdumă și soția dom. în Șiria contra urmăritului pentru 10.000 Lei cap. și spese staverite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în Șiria la casa urmăritului în ziua de 26 Iulie 1926, ora 10 a. m. și anume: 4 butoaie cu un fund și una bădană, toate acestea prețuite în suma de Lei 4200. Licitațiunea se va ține în baza §-lui 107 și 108 a legii execuționale din anul 1881.

Șiria la 2 Iulie 1926.

Indescifrabil

delegat judecătoresc.

Primăria comunei Nădlac.

No. 2851—1926.

Publicațiune de licitație.

Comuna Nădlac ține licitație publică în ziua de 5 August 1926, referitor la diferite lucrări de pământ, la întărirea dolmei Mureșului mort.

La licitație se poate concura numai în scris și cu oferte sigilate.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice.

Nădlac, la 5 Iulie 1926.

Primăria.

Publicațiune

Direcțiunea Liceului Elena Ghiba-Birta din Arad, în numele Comitetului școlar publică concurs de licitație cu termin în 20 Iulie 1926 ora 11 a. m. pentru următoarele:

a) Liferarea alor 10 vagoane (a 10.000 Kg. lemne de foc cl. I.)

b) Repararea padimentului în clasă.

c) Reperarea pereților.

d) Liferarea uleiului pentru padiment în 14 clase.

e) Vopsirea padimentului în biroul Direcțiunei Liceului până la termenul de sus.

Lucrările trebuie terminate în luna August a. c.

Arad, la 5 Iulie 1926.

Direcțiunea Liceului
„Elena Ghiba-Birta”.

Dela primăria comunei Dorobanți.

No. 585—1926.

Publicație de licitație

Primăria comunei Dorobanți ține licitație publică în ziua de 19 Iulie 1926, ora 11 în sala de ședință a primăriei pentru darea în întreprindere de reperarea edificiului primăriei și locuința notarială.

Devizul și condițiunile se pot vedea zilnic în orele oficiale la primărie. La licitație se poate concura numai cu oferte scrise și sigilate.

Ofertele se vor prezenta până la începerea licitațiunei și numai atunci se vor lua în considerare dacă oferentul declară acceptarea condițiunilor.

Valoarea lucrărilor este de Lei 160.957.

Vadiul de 10% după suma oferită se va depune în numerar ori în efecte garantate de stat — la casada comunală.

Licitație se va ține conform art. 70—80 din legea Contab. Publ.

Dorobanți, la 18 Iunie 1926.

Primăria comunală.

Tipografia Rethy, Arad.